

veel groter dan een chihuahua” is. “Zonder eigenlijk ook maar ergens aan te denken haalde hij de trekker over.” Het beest stort ter aarde en ligt daarna stuiptrekkend op de grond. “Het hees zich overeind, zich met een voorpoot van de grond af duwend, en ging met zijn achterpoten voor zich gespreid achterover tegen de boomstam aan zitten, als iemand die uitrust van een inspannend karwei.” Daarna, te laat dus, daalt de moraal bij matroos Houston in. Hij wiegt de aap in zijn armen en beseft “gefascineerd, toen vol walging” dat de aap huilt. Wat heeft hij in vredesnaam gedaan?

Ik weet niet of Jos Verlooy en Nicole Van Bael, die sinds tien jaar samen romans en gedichten publiceren onder de naam Elvis Peeters, bekend zijn met *Tree of Smoke*, maar hun *Jacht* heeft een vergelijkbare openingssequentie. We lezen hierin over ene Erik die een nacht doorbrengt in een bos. Geduldig wacht hij het juiste moment af om een dier neer te schieten met zijn geweer. Enkele kansen laat hij lopen, tot in het ochtendgloren onder aan een heuvel enkele herten opduiken. Erik schiet de hinde neer, doodt tevens haar jong en verwondt de bok. Als hij verderop in het boek in het bos terugkeert omdat hij zijn geweer heeft laten liggen, ziet hij dat de bok zichzelf uit treurnis over het lot van zijn gezin heeft verhangen aan een tak. Net als matroos Houston met zijn aap zit Erik er beduusd bij, misschien wel verbaasd over zoveel beroering in een dier. Daar moet wel bij worden opgemerkt dat het Erik is die *interpreteert* dat het hert zelfmoord moet hebben gepleegd.

Bij deze verwisseling van dierlijke en menselijke trekken blijft het niet in *Jacht*. Er loopt onder andere een rottweiler in rond die een jas draagt; een fluisterende vos en een paard met sociaal bewustzijn. Peeters morrelt flink aan onze overtuigingen van wat een mens een mens maakt en een dier een dier. Hij is hier erg goed in geslaagd. Het heeft er alle schijn van dat hij eerst verdomd goed naar het gedrag van dieren in onze bestaande wereld heeft gekeken, om de dieren vervolgens in zijn boek trekken toe te bedelen die erg goed bij zo’n dier passen. Wie wel eens twee honden heeft zien paren, kan moeilijk ontkennen dat er een soort schaamte over de honden komt als de daad verricht wordt. In *Jacht* spreekt een rottweiler, die net een teefje heeft beklommen, die schaamte uit. De schaamte lijkt met name te worden veroorzaakt doordat hij door een mens vanuit de hoogte van een

Gepubliceerd in *Ons Erfdeel* 2016/1.

Zie www.onserfdeel.be of www.onserfdeel.nl.

[B] **EEN FEEST VAN MEERDUIDIGHEID.
“JACHT” VAN ELVIS PEETERS**

Erg ver kwam ik niet in het boek dat her en der onthaald werd als een moderne oorlogsklassieker, maar dat *Tree of Smoke* van Denis Johnson (2007) een fantastische openingssscène heeft, staat buiten kijf. Hierin loopt een Amerikaanse matroos in 1963, een dag na de moord op president Kennedy, door de Filipijnse jungle met een “geleend kaliber 22-geweer” (vertaling Bert Meelker & Maarten Polman, 2008). De matroos “wist niet wat hij van dit land moest vinden. Hij wilde gewoon wat jagen in de jungle. Er zouden hier wilde zwijnen zitten.” Maar zijn doelwit zal geen wild zwijn worden. In de bomen boven hem ziet hij een aap zitten, die “niet

gebouw bekeken wordt. Het is, hoe Peeters het opschrijft, net alsof je leest over mensen die zich tijdens een bepaalde daad door God bekeken voelen.

Waarom speelt Peeters dit spel met mens en dier? Er zijn veel oorzaken voor aan te wijzen, want *Jacht* is echt een feest van meerduidigheid. Soms lijkt het hem te doen om een soort inventarisatie van “de ziel”. Zo komt Erik bij het villen van een van de herten tot de ontdekking dat er “geen spoor van een ziel” in het beest valt te ontwaren. Zou een mens daar bij het villen van wat dan ook rekening mee houden? En even verderop zitten we in het hoofd van een vrouw, Karla, die contempleert over de aard van muziek: “Muziek gaat boven de woordentaal, daar is zij van overtuigd. Het is de ziel, het gemoed dat spreekt. Spoort aan, sleept mee, zet in beweging. Heeft geen redeneringen nodig.” Op andere momenten gaat het, vooral met betrekking tot de mens, over het bewustzijn, en dan vooral over de ethische kant daarvan. Zoals Erik aanvankelijk ook al niet doorhad welk dierengezinsdrama hij in werking zette met die paar schoten op de herten, zo wordt hij later opnieuw met dat vraagstuk geconfronteerd als hij een hertenlijk bekijkt dat inmiddels door wilde zwijnen is aangevreten. Hij verplaatst zich in de hertenbok die zijn vrouwtje zo moet hebben aangetroffen. “Werktuiglijk denkt hij aan Connie (*Eriks vrouw, SK*). Hoe haar buik aangevreten zou worden door de everzwijnen wanneer ze haar hier zo zouden vinden. Zou ik me verhangen wanneer zij en onze kinderen werden afgeslacht?”

In mijn studie literatuurwetenschap, een jaar of tien terug, koppelden wij in colleges boeken, films of muziek aan teksten die filosofisch van aard waren. Zo lieten we het essay *On Jazz* van Theodor Adorno los op *Bitches Brew* van Miles Davis en *Regels voor het mensenpark* van Peter Sloterdijk op Houellebecq's *De wereld als markt en strijd*. Het zorgde ervoor dat je theorie en kunstwerk beter ging bekijken. *Jacht* is een roman, en ik moet zeggen dat je ze veel te weinig tegenkomt in de hedendaagse Nederlandse letteren, die uitermate geschikt is voor zo'n soort lezing. Het bruist van de invloeden en is bijvoorbeeld een duidelijke echo in terug te vinden van Camus' *De mythe van Sisyphus*, met een paard dat maar al te zeer doorheeft dat het zinloze arbeid verricht. Waar Sisyphus veroordeeld was tot het doorlopend verplaatsen van een kei tegen een heuvel, daar moet

het paard zijn krachten inzetten in een door mensen gedreven steengroeve.

Met name in het begin roept *Jacht* wat vragen op. Zo valt nergens te lezen dat Erik het hertenjong in zijn auto legt, terwijl hij het er later wel uithaalt. Maar langzamerhand heeft Peeters de materie steeds strakker in handen en komt een roman tot ont popping die getypeerd mag worden als een van de sterkste die in 2015 in ons taalgebied is verschenen. Spannend, prikkelend en ontregelend. Zo lezen we ze graag.

SEBASTIAAN KORT

ELVIS PEETERS, *Jacht*, Vrijdag, Antwerpen, 2015, 197 p.
